

Ob začetku šolskega leta

Pred dnevi je v Radiu govornik predsednik Sveta za šolstvo LRS in član Izvršnega sveta LRS tov. Milko Goršič ob pričetku novega šolskega leta. Zaradi aktualnosti njegovih misli ga je uredništvo našega lista, naprosilo, da dovoli objaviti njegovo besedilo. Tov. Milko Goršič je našemu listu odgovoril v naslednjem objavljenem njegovem govoru celoti.

Zopet so se odprle šole in naša mladina se bo spet začela redno učiti in delati. Pred starši stojijo pomembne naloge in običajne vsakodnevne skrbi, še posebne naloge pa bodo imeli seveda prosvetni delavci in šolski odbori, ker začnemo letošnje postopoma uveljavljati načela šolske reforme.

V pripravah za začetek šolskega leta je bilo treba premagati mnogo težav, predvsem pa rešiti naloge, kako razmestiti povečano število šolobveznih otrok v že itak pretesne učilnice, ne da bi bilo zaradi tega treba namesto dotedanjih dveh uvesti še tretjo izmeno. Kot kaže, je ta naloga v glavnem in v okviru danih možnosti rešena. Lani smo imeli konec šolskega leta v Sloveniji dvanajst šol, na katerih so poučevali v treh izmenah. Kljub naporom šolskih odborov, prosvetnih delavcev in ljudskih odborov bo to število letos verjetno nekoliko naraslo.

Nam vsem je pač jasno, da pomeni tretja izmena občutno znižanje učne ravni ter prehodno obremenitev za otroke in seveda tudi za starše. Z zasilnimi rešitvami, ki smo jih letos iskali in deloma našli, nam je letos še nekoliko uspelo rešiti problem šolskega prostora. Toda jasno je, da se to možnost izčrpano do skrajnih meja, iskanje še bolj zasilnih sredstev pa bi pomenilo še večje ogrožanje zdravja mladine, njene vzgoje in učnega uspeha. Mislim, da so težave ob začetku šolskega leta dokločno preprečile starše, ljudske odbore in našo javnost sploh, da je treba takoj in odločno začeti graditi nove šole, če nečemo, da bomo imeli ob vpisu v prihodnjih letih še večje težave.

Poleg gradnje novih šol pa bo treba graditi tudi stanovanja za učitelje. Znano je, da so ljudski odbori letos razpisovali delovna mesta za učne osebe. In med temi razpisi je bilo tudi 400 takih, ob katerih je bilo navedeno, da stanovanja za učno moč ni na razpolago. Če ne bomo zidali tudi stanovanj za učitelje, bo drugo leto problem namestitve prosvetnih delavcev še hujši.

Pomanjkanje učnih moči na naših šolah je znano. Ne bom navajal števil, ker jih že itak dobro poznamo. Pred nami je sedaj mnogo bolj pereč problem, kako najti rešitev, da se bo pouk v posameznih obveznih šolah sploh začel.

Odgovorni činitelji se bodo morali v takih primerih pač potruditi, da bodo ta problem začasno takoj rešili. Prepričan sem, da bo takšno rešitev olajšala tudi požrtvovalnost našega učnega osebja. Že nekaj let nazaj se nam pojavljajo taki primeri in ne preostane nam drugo, kot da jih tudi letos nekako rešimo.

Prvi podatki o prijavah pri vpisovanju v strokovne šole kažejo, da so morale posebno srednje strokovne šole zavrniti mnogo učencev zaradi pomanjkanja šolskih prostorov, tako Tehnična

NEKATERE ZNAČILNOSTI NOVEGA UČNEGA NAČRTA

Tik pred začetkom šolskega leta so dobile vse obvezne šole novi začasni učni načrti za prve tri razrede, za četrte razrede pa samo nekatere šole, ki so jih določili okrajši, da bi preizkusili novi učni načrti tudi v četrtilih razredih. Odveč bi bilo začeti načelno razpravo o dotedanjih načrtih. Se z nobenim učnim načrtom niso bili vsi praktiki zadovoljni in verjetno tudi nikoli ne bodo. Vendar pa je, če lahko ugotovimo, da je ta ali oni novi učni načrt v družbeno-pedagoškem in psihološkem pogledu v primerjavi s prejšnjim boljši, ustrenejši, če je korak naprej v prizadevanju, da si ustvarimo in zgradimo sodobno in življenjsko šolo. Tudi to se poudarimo, da rast, napredek in kvaliteta šole in šolskega dela nikakor niso odvisni samo od učnega načrta, temveč v enaki ali še večji meri od pogojev, v katerih šola dela, v največji meri pa tudi od ljudi, to je učiteljev, ki ga izvajajo. Tem, to je učiteljem, velja tole opozorilo in značilnost novega učnega načrta.

Kdor je prebral novi učni načrt za prve tri razrede dovolj skrbno in pazljivo, je moral dobiti splošen vtis, da upošteva otrokovo zmogljivost v mnogo večji meri, kakor vsi dotedanji učni načrti, da hoče šola čim tesneje povezati z življenjem, to je z našo stvarnostjo, poleg tega pa je našel v njem tudi težnjo po vsestranskem, harmoničnem razvoju otrokove osebnosti. — Prav to pa so tudi najvažnejše teoretične osnove, ki jih najdemo v temeljnih načelih o reformi našega obveznega šolstva. Skušajmo ta splošni vtis nekoliko razčleniti!

Ze sestavljavci dotedanjih učnih načrtov so močno prisiljeni kritiki številnih šolskih srednjaja šola, Gradbena in Ekonomska srednja šola v Ljubljani, Tehnična srednja šola v Mariboru itd. Dotok v srednje strokovne šole je sicer v skladu z namenom šolske reforme, toda da bomo pospešili razvoj srednjega strokovnega šolstva, bo treba intenzivno delati na tem, da se izpolnijo potrebni pogoji za razvoj tega področja.

V naše industrijske šole pa po prvih podatkih v splošnem ni bilo posebnega navala. Res je, da je na to vplivalo tudi pomanjkanje prostora v internatih, vendar se mi zdi, da naša javnost dovolj ne pozna velikih prednosti, ki jih nudijo učencem industrijske šole. Naše industrijske šole so razmeroma naše najbolj kvalitetne strokovne šole, ker je v njih teoretični pouk najbolj uspešno povezan s praktičnim delom. Menim, da ima absolvent z dovršeno vijo naše industrijske šole najboljše pogoje, da postane dober mojster, visoko kvaliteten specialist, dober delovodja. Po nameravani šolski reformi bodo imeli absolventi industrijskih šol možnost nadaljnega študija. Življenje samo je pokazalo, da so take šole uspešne. Zato je razumljivo, da so jim naša podjetja posvetila posebno skrb — javnost pa o prednostih, ki jih dajejo, kaže, ni dovolj obveščena.

Ob začetku šolskega leta sem hotel opozoriti na nekatere probleme v novem šolskem letu, predvsem pa želim pozvati vse prizadete in našo javnost, da bi se takoj rešitev olajšala tudi požrtvovalnost našega učnega osebja. Že nekaj let nazaj se nam pojavljajo taki primeri in ne preostane nam drugo, kot da jih tudi letos nekako rešimo.

praktikov, da so učni načrti, ki smo jih dobili po osvoboditvi, vse premalo upoštevali otrokovo zmogljivost, da so bili prezahtevni in v psihološkem in pedagoškem pogledu neustrežni. To so morali seveda upoštevati tudi sestavljavci začasnega učnega načrta, ki ga začnemo izvajati v šolskem letu 1957-58, kar se odraža najmočneje v dveh predmetnih področjih: v računstvu in slovenskem jeziku, v ostalih področjih (na primer likovni in glasbeni pouk) pa je tudi zahtevnost znižana ali pa je učni načrt zgrajen na docela novih, sodobnejših principih, ki tudi v psihološkem pogledu ustrezajo otroku na določen razvojni stopnji. — Znižanje zahtevnosti oziroma prilagajanje otrokovi zmogljivosti je sploh značilnost vseh povojnih načrtov in je v načelu tudi pravina zahteva. Kljub temu pa je seveda tudi do neke mere problematična. To, predvsem taktat, kadar problematiko prenašamo iz prejšnjega učnega načrta rešujemo — kakor pravi Srb — »od okas«. O prezahtevnosti učnega načrta smo namreč pri nas vsa leta po osvoboditvi razpravljali v veliki meri predvsem s statistično računsko izraženi učnih uspehov. Vemo, da so učni uspehi v odstotkih toliko in toliko, da so se v zadnjih letih v osnovnih razredih obvezne šole pravili in so dosegli povprečje nekako blizu 80% in da v nižji gimnaziji, to je na dotedanji višji stopnji obvezne šole do vrši redno šolanje v normalnem času komaj nekaj več kakor četrtina vseh učencev.

Te številke, zlasti zadnje, so vsakek porazne in najostrejši signal za našo pozornost ob tem problemu. Krivdo za tako stanje pa smo navadno zvalili v prvi vrsti na učne načrte, nikjer in nikoli pa nismo objektivno, znanstveno poskušali in dognali, koliko krivde odpade na primer na neustreznost in preobremenjenost učilnice (dopolnanski in popoldanski pouk), na pomanjkanje šolskih delavcev, kabinetov in zlasti sodobnih učnih pripomočkov, na slabe in pomanjkljive učbenike, na slabo in premalo kvaliteto delo učitelja, na okolje, v katerem živijo naši otroci, na stanovanjske in splošne socialne prilike naše družine. Tudi nismo dobili še nobene izčrpe psihološke študije našega otroka: kaj in koliko zmore v določenem starostnem razdobju in v določenih življenjskih pogojih, kakšna je njegova razgledanost in kako vpliva nanjo naša življenjska stvarnost, kakšni so v spremenjenih družbeno-gospodarskih prilikah njegovi interesi in še marsikaj. O vsem tem vemo mnogo premalo in se zato opiramo največ na ugotovitve iz časa med obema vojnama, ki so v veliki meri zastarele, ali pa na ugotovitve iz drugih držav. Te so deloma gotovo pravilne tudi za našega otroka. V veliki meri pa vendar ne držijo, ker so pač življenjski in drugi pogoji našega otroka različni od pogojev, ki vplivajo na rast in razvoj na primer angleškega ali sovjetskega otroka. In vendar bi se le to in take ugotovitve bile solidna osnova za kile po znanstvenju zahtevnosti učnih načrtov, istocasnno pa seveda tudi edino pravilna osnova za sestavo učnih načrtov s psiholoških in družbeno-pedagoških vidikov. Ni važno, kdo in kako bi moral skrbeti za to, da bi takšno osnovo dobili. Dejstvo pa je, da brez teh ugotovitev lahko sestavljamo učne načrte samo po intuiciji. S tem ne trdimo, da so zaradi tega nujno slabi. Prepričan pa sem, da nikakor niso popolni in da bodo morali že v bližnji prihodnosti doživljati večje ali manjše popravke in dopolnitve. Vse dopolnitve in vsi popravki pa so seveda zopet problematični, če jih delamo samo v dobri veri in z najboljšimi nameni. Tako se nam ob uvedbi novega učnega načrta, s katerim prav za prav prehajamo v postopno izvajanje šolske reforme, odpira dolga vrsta problemov, ki terjajo od nas temeljitega in skrbnega študija. Nikakor si ne smemo misliti, da je to naloga, ki bi jo lahko izvedli na hitro, v najkrajšem času. Problem za problemom bomo morali obdelati praktično in teoretično, vsakega zase bo treba soočiti z vrsto sorodnih vprašanj, ki medsebojno povezana sestavljajo enoten kompleks. Vsako

prehitvanje ali nervoza nam bo prej v škodo kakor v korist. Pri tem bomo morali izhajati v prvi vrsti iz dognanj in prizadevanj pedagoških in psiholoških praktikov in teoretikov na vseh vrstah naših šol in ustanov. V veliko pomoč nam bodo zlasti eksperimentalne šole — prva bo verjetno začela delovati že letos v Ljubljani. Seveda tudi ne bomo šli brezbržno mimo dognanj drugih narodov (ki pa seveda tudi niso popolna, saj nam n. pr. študij učnih načrtov drugih dežel kaže najrazličnejšo zahtevnost. Ponekod postavljajo učni načrti pred učitelja in učenca večjo zahtevnost kakor naši dotedanji, drugod pa manjšo od našega sedanjega načrta), ker ne bi bilo pametno odkrivati tistega, kar je že odkrito.

Važna novost je v novem učnem načrtu ločitev dotedanjega stvarnega pouka — v prvem in drugem razredu — od jezikovnega pouka. Vsak zase je postal samostojno predmetno področje, tako da imamo v predmetniku in učnem načrtu v prvem in drugem razredu dva predmeta: slovenski jezik ter spoznavanje prirode in družbe. Dotedanji stvarni pouk, ki je doslej v večini prvih in drugih razredov igral v okviru slovenskega jezika le podreženo vlogo in je služil pretežno bogatjenju jezika, je dobil v novem učnem načrtu važno in enakovredno mesto in vlogo. To vlogo mu narekujejo naloge. Med temi je treba poudariti naslednje:

ureditev izkustev, ki jih prinese otrok ob vstopu v šolo in jih nabira v prvih treh letih šolanja,

navajanje otroka na pravilno opazovanje predmetov in pojavov,

postopno uvajanje otroka v spoznavanje domače okolice in v spoznavanje vlog, ki jo ima v njej človek,

razvijanje zavesti pripadnosti zajednici, v kateri je vse medsebojno povezano z določenimi odnosi, ki jih moramo upoštevati in spoštovati,

navajanje otroka na razvojno in zgodovinsko gledanje pojavev v prirodi in družbi, uveljavitev osnov za nadaljnje proučevanje prirode in družbe.

Tako prevzema novi predmet »spoznavanje prirode in družbe« važne družbeno-vzgojne naloge: navaja otroka, ki je v tem starostnem razdobju še na stopnji naivnega realista, na opazovanje in najosnovnejše razumevanje predmetov in pojavov v prirodi in tudi v družbi, ki ga obdaja. S to nalogo pa postaja predmet »spoznavanje prirode in družbe« na prvi stopnji obveznega šolanja tudi centralni predmet, ki povezuje vse ostale predmete in jih združuje v eno celoto, kakor pač otrok na tej stopnji stopnja in sveci tudi v resnici gleda in dojema. Iz »spoznavanja prirode in družbe« bo učitelj lahko pogosto zajemal izhodišče snov za obravnavo črke, berila, pesmice, za jezikovni pouk. — Prav tako mu bo lahko v mnogih primerih izhodišče ali pa osnova za računski pouk, za obravnavo pesmice pri glasbenem pouku, za likovni pouk in tudi pri telesni vzgoji, kjer bo posnelal živali, ki jih je srečal na primer v gozdu, ali bo nabiral sadeže, kakor jih nabirajo odrasli ljudje v jeseni, ko spravljajo poljske pridelke, ali bo korakal, kakor korakajo naši vojaki, in drugo.

Tudi v tretjem razredu je predmet »spoznavanje prirode in družbe« še vedno celota. Doslej smo imeli v tem razredu dva predmeta: domoznansvo, ki je družilo nekdanji zemljepis in zgodovino ter spoznavanje prirode. Novi učni načrt predmetne ločitve v takem pomenu ne pozna. S tem, da uvaja tudi v tretji razred »spoznavanje prirode in družbe« kot nadaljevanje istega predmeta iz prvega in drugega razreda, povezuje vse tri razrede v celoto kot osnovno stopnjo obveznega šolanja. V kolikor to je psihološko in pedagoško tudi v resnici utemeljeno in pravilno, bo pokazala šola praksa. V nekaterih zahodnih deželah imajo to prakso uvedeno že daljši čas in trdijo, da se je obnesla ter da je pedagoško in psihološko utemeljena zato seveda popolnoma pravilna. Vendar pa v teh deželah začnajo šolsko obveznost otroci že s šestim starostnim letom, torej eno leto prej kakor pri nas. Zato je seveda v

naših pogojih takšna ureditev vsaj teoretsko problematična vse tako dolgo, dokler ne bo povedala svoje besede tudi naša pedagoška praksa, ker pač v tretjem razredu naš otrok že prehaja v novo razvojno fazo kritičnega realista. Tako bo tudi v tretjem razredu »spoznavanje prirode in družbe« centralni predmet in bo imel podobne naloge kakor v prvih dveh razredih.

Poglejmo še njegov obseg: v prvem razredu bo otrok opazoval in spoznaval prirodo in družbo v okviru družine in šole ter njune najbližje okolice. V drugem razredu se njegov okvir razširi na domačijo, ki tvori osnovno geografsko in gospodarsko enoto, v tretjem razredu pa se bo seznanil s širšo domačijo kot večjo gospodarsko, geografsko in kulturno celoto. Vendar pa v to širšo domačijo ni ozko zaprt in omejen. Ta domačija mu je celota, ki jo mora, globlje opazovati, spoznavati in razumevati, da bo lahko pozneje razumel probleme, s katerimi se bo srečeval, ko bo spoznaval svet izven svoje domačije. Zato se mu tudi že pri spoznavanju širše domačije širi pogled izven nje, v območje naše širše domovine. Tako bomo v prvih treh razredih širili otrokova spoznanja iz družine in šole v njegovo ožjo in širšo domačijo, istočasno pa bomo vsako leto poglobljali in razširjali njegova spoznanja in njegovo razumevanje predmetov ter prirodnih in družbenih pojavov v njegovem ožjem in širšem življenjskem okolju.

Da pa bi šolo čim tesneje povezali z življenjem, s stvarnostjo, v kateri živi in dela in za katero otroka vzgaja, se seveda v tem predmetu ne bomo mogli omejiti na snov, ki smo jo poznali v dotedanjem stvarnem pouku v prvih dveh razredih ter v domoznansvu in spoznavanju prirode in družbe. Za življenje ni dovolj, da razvijamo samo otrokove intelektualne sposobnosti, življenje zahteva vsestransko razvitega in vzgojenega človeka. Zato prinaša novi učni načrt ob snovi in spoznavanju prirode in družbe tudi gradivo za dodatna učna-vzgojna področja: za morali in zdravstveni pouk, pa tudi za tehnični pouk in domače gospodarstvo, kar smo doslej močno zanemarjali. Tudi to je novost. Ta področja seveda niso samostojni predmeti, temveč sestavni del širšega predmetnega področja spoznavanje prirode in družbe. Zato tudi ne bodo imela posebnih ur. Učitelj jih bo obravnaval sicer samostojno, toda le v najtesnejši povezavi s snovjo iz spoznavanja prirode in družbe. Morda bolje povedano: ob opazovanju in spoznavanju predmetov in pojavov v prirodi in družbi se bo učitelj srečal s problemi, ki jih nakazuje učni načrt za navedena področja in jih bo tudi obravnaval, kar je marsikateri dober učitelj storil že tudi doslej, četudi to ni bilo predpisano v učnem načrtu.

S tem, da smo »spoznavanje prirode in družbe« ocenili kot centralni predmet na prvi stopnji obveznega šolanja, bi lahko ustvarili v učitelju vtis, da je materinsčina, to je slovenski jezik, po novem načrtu izgubil na svoji vrednosti in tehtnosti, čeprav vemo, da je osnovna šola po vsem svetu »šola materinsčine«. Takšno mnenje bi bilo docela napačno. Materinsčina ostane tudi po novem načrtu na prvi stopnji obveznega šolanja še nadalje prav toliko pomembna, kakor je bila doslej. Morda ji je novi učni načrt dal celo še večjo ceno, saj je tudi po številu ur na prvem mestu, razen tega pa so te ure namenjene v resnici samo materinsčini, to je slovenskemu jeziku: branju, pisanju, pismenemu in ustnemu izražanju, jezikovnemu pouku itd. Na prvi pogled izgleda, da je tudi zahtevnost v tem predmetu manjša, kakor je bila doslej. Novi načrti v resnici zahteva manj slovnice in pravopisa, zato pa mnogo več globljega in boljše učenja učenja in pismenega izražanja, manj teoretičnega, verbalnega znanja o jeziku, zato pa večjo — če se lahko tako izrazimo — uporabnost in kulturno materinjskega jezika. Če bo učitelj pravilno dojel to zahtevo v učnem načrtu, sem prepričan, da bo to za pouk slovenskega jezika na obvezni šoli velik korak naprej.

Novost pa je izbor čtiva, ki ga prinaša novi učni načrt. Naš dosedanji učni načrti za obvezno šolo so od tretjega razreda dalje že poznali obvezno čtivo. Tako je na primer tretji razred moral obvezno prebrati »Martina Krpana«, četrtil razred pa Jurčičevega »Jurja Kozjaka« itd. Novi načrt v izboru ne prinaša več obveznega čtiva. Za vsak razred, že od prvega razreda dalje, navaja celo vrsto dobrih del, ki so po mnenju nekaterih strokovnjakov za mladinsko literaturo primerna za mladino v določenih starostnih razdobjih. Iz te zbirke naj si učitelj sam poišče eno ali dve najboljši deli, ki jih bo z učenci obravnaval med šolskim letom, ostala pa naj bodo učencem na razpolago v razredni knjižnici kot čtivo, ki si ga bodo lahko izposojali med šolskim letom.

Izbir čtiva, ki ga prinaša učni načrt, je seveda še nepopoln. V njem so predvsem dela, ki jih najdemo trenutno na knjižnem trgu in v večini naših razrednih oziroma šolskih knjižnic. Zato bo učitelj lahko po svoji uvidenosti izboru še dodajal knjige, ki jih ta ni našel, pa jih ima šola v svoji zbirki, v kolikor so seveda primerne za razredno knjižnico. Dodajal pa bo seveda tudi še knjige, ki bodo v naslednjih letih izhajale pri raznih založbah, ki izdajajo dobro mladinsko literaturo. Pri tem bo moral paziti, da v razredno knjižnico ne bo uvrščal takozvane »plaže«, ki je imamo tudi že nekaj na knjižnem trgu. Na srečo je take literature pri nas sorazmerno malo. Učitelj bo verjetno prej pogrešil v izboru literature za posamezne razrede, to je — dodajal bo knjige, ki so za otroka pretežke, ali pa jih je otrok že prebral.

Izbir, ki ga prinaša novi učni načrt, seveda tudi ni garancija, da so vse knjige, ki so navedene za posamezne razrede, najprimernejše otrokovi razvojni stopnji. Verjetno ga bomo morali še spreminjati in dopolnjevati. Iz izkustev vemo, da zlasti v mestih posegajo otroci po knjigah, ki so po »uradnih« pedagoških in psiholoških merilih zanje neprimerne, da včasih povprečje močno prehitujejo, včasih pa tudi zaostajajo za njim. Tudi to bo moral seveda učitelj upoštevati.

Sploh je namen izbora čtiva predvsem v tem, da šola otroka zainteresira za najboljša dela, ki jih imamo na razpolago v slovenski, jugoslovanski in svetovni mladinski literaturi, da zbudi v njem ljubezen in zanimanje za dobro knjigo, obenem pa skrito željo, da v knjigi išče nova spoznanja in v njeno pomočjo odkriva in rešuje probleme, ki ga zanimajo. Skratka, knjiga mu naj postane potreba in najboljši učitelj, ki mu lahko da odgovor na sleherno vprašanje, ki ga zanima ali o katerem se želi poučiti. Zato razredna knjižnica ne bo služila več samo tedenskem ali štirinajst dnevnemu izposojanju knjig. O prebranih knjigah bo učitelj moral z učenci govoriti. Razredna knjižnica bo torej močno vzgojno sredstvo, s katerim bo učitelj poleg drugih tudi vplival na otrokovo duševno rast, bo razvijal njegov pogled na svet in družbeno problematiko. Bogatila bo otrokov besedni zaklad, razvijala njegovo domišljijo in ustvarjalnost, v največji meri pa bo ob učiteljevi pomoči razvijala njegovo izrazno moč in sposobnost — tako usno, kakor pisмено. Zaradi tega bi moral biti izbor knjig seveda tudi vsem založbam, ki izdajajo mladinsko literaturo, usmerjevalec njihovega knjižnega programa. To seveda ta prvi izbor, ki ga prinaša novi učni načrt, nikakor še ni. Upamo pa, da se bomo sčasoma dokopali tudi do takšnega izbora, če bomo ob

tem prvem skrbno zbirali vse opažanja, pripombe in predloge za njegovo izboljšanje in izpopolnitev.

Se eno novost naj navedemo, ki je ni poznal noben dotedanji učni načrt. Mislim na poglavje o otrokovi zaposlitvi v izvenšolskem času, o njegovih svobodnih in samostojnih aktivnostih v času po končanem obveznem pouku. Praktično in preprosto povedano: gre za organizacijo in sistematično delo z mladino, ki se je doslej v svojem prostem času izživljala na najrazličnejše načine, Poglavlje o otrokovi zaposlitvi v izvenšolskem času, ki ga prinaša novi učni načrt, želi poudariti, da je prav šola oz. učitelj najboljši usmerjevalec organiziranega in sistematičnega dela z mladino v izvenšolskem času, da ima ne samo dolžnost, kakor je bilo to marsikje doslej, temveč v prvi vrsti tudi pravico sodelovati in usmerjati to delo z mladino tako v organizacijskem, kakor tudi v vsebinskem pogledu. S tem seveda ni rečeno, da se bodo društva in organizacije sedaj lahko otresle dela z mladino, češ: to je dolžnost šole in učitelja, ker je v učnem načrtu, mi pa si odslej lahko oddahnemo. Delo z mladino je družbeno zelo važno, zato ga tudi ne moremo odložiti samo na ramena šole in učitelja, temveč zanj v polni meri odgovarja družba kot celota in vsak posameznik kot državljani. Tudi bi v današnjih pogojih, ko nimamo v šolah niti dovolj učilnic, niti učiteljsva, izvenšolsko življenje mladine marsikje sploh zamrlo, če bi društva in organizacije prenehale s svojim dosedanjim delom z mladino. Ražen tega tudi lahko učitelstvo organizira in vodi same nekatere panoge otrokovega izvenšolskega življenja, za katere je pač učitelj usposobljen in za katere ima sam veselje in sposobnosti. — Pač pa bo šola sedaj v večji meri mobilizirala društva in organizacije za čim večje in skrbnejše delo z mladino. Poleg tega bo lahko tudi v krajih, kjer društveno življenje še ni dovolj razvito v pionirski organizaciji, zbirala mladino v najrazličnejše skupine in krožke ter k delu z mladino pritegovala ljudi, ki jih to delo veseli in zanima ter imajo do mladine pravičen odnos, odklanjajo pa bo vse tiste, ki bi vplivali na otrokovo duševno rast in napredek negativno.

Pri značilnostih, ki smo jih zgoraj, smo se omejili samo na nekatere, ki so morda najvidnejše v novem načrtu za prva tri šolska leta v obvezni šoli. Čeprav bodo nekatere šole delale po novem načrtu tudi v četrtilih razredih, se tega nameroma nisem dotaknil. V naslednjih šolskih letih bo namreč novi učni načrt zajemal postopoma naslednje razrede in bo prinašal v vsakem razredu precej novosti, o katerih bo treba razpravljati za vsak razred posebej. Novosti, ki jih prinaša učni načrt za prve tri razrede, smo seveda samo nakazali, odprli nekaj problematike, ki je kaže ob njih in ki bo že v tem šolskem letu terjala od slehernega učitelja, da se vanjo poglobi in ob praktičnem delu v razredu sodeluje pri njenem reševanju. Gledan v celoti, je učni načrt za prve tri razrede prav gotovo korak naprej v našem prizadevanju sestaviti čim boljši učni načrt, ki bi bil dobermu učiteljskemu kolektivu dovolj močna opora, ob kateri bi lahko gradil sodobno, življensko obvezno šolo. Praksa pa bo pokazala njegovo slabost in nakazala, kje in kako ga bomo morali izboljšati in izpopolniti.

V. C.

IZ UPRAVE

Uprava Prosvetnega delavca bo te dni nadaljevala z izterjevanjem zaostale naročnine. Zato ponovno prosi vse individualne naročnike kakor tudi društva učiteljev in profesorjev, ki so z naročnino v zaostanku, da jo čimprej poravnajo. Pri tem naj ne pozabijo navesti, za katero leto in mesec so nam nakazali denar.

Uprava prosi blaginjne družbe, da ji po izvršenih premetitvah dostavijo sezname svojih naročnikov, ako so nastale na njihovih šolah večje spremembe. Sproti naj jo obveščajo, na katero šolo so bili premeščeni njihovi dosedanji naročniki oziroma, od kod so prišli novi. Naročnine naj ne nakazujejo za vsak mesec sproti, ampak vsaj za tri mesece skupaj.

Uradne ure bodo za stranke kakor doslej vsak dan od 10 do 13.

Telefonska številka uredništva in uprave je: 22-234.

I. vsevezni seminar surdopedagogov Jugoslavije v Portorožu

Ni lahko odločiti se za prireditve takega seminarja ob pomniskanju izkušenj. Prvotno se se obvezali tovariši iz Hrvaške, da bodo organizirali tak vsevezni seminar. Pri njih pa so nastale objektivne težave. Zaradi tega smo sprejeli to breme tovariši iz Slovenije, ker je problem vzgoje in pouka gluhih narekoval potrebo po takem seminarju za učitelje gluhih.

Po sklepu plenuma CO združenja so se sestali zastopniki učiteljev za pouk gluhih 4. maja t. l. v Zagrebu. Na sestanek so prišli: Obrn Pavčević, zastopnik iz Srbije, Krtić iz Zlatibora, zastopnik za Hrvaško, in A. Ogorelec, zastopnik iz Slovenije. Tu se je dokončno pokazalo, da Hrvaška in Srbija ne moreta prevzeti organizacije tega seminarja, ki je bil v Portorožu od 15. do 25. 8. Nadalje so se na omenjenem sestanku odločili za predavanje. Osnutek je obsegal 16 tem s predavatelji. Tovariši so se dokončno odločili in zadnili za teme, ki naj podčrtajo praktično pedagoško-didaktično plat vzgoje in pouka gluhih otrok:

1. Vprašanje vzgoje in pouka predšolskega gluha otroka. Predavatelj: Ravnikar Marja.

2. O metodah začetnega govornega pouka pri gluhih otrocih. Predavatelj: Kmetec Jože.

3. Srednja in višja stopnja govornega pouka s posebnim ozrom na branje sestavkov. Predavatelj: Ermenec Zvonko.

4. Predprofesionalno vzgojanje gluhih učencev. Predavatelj: Kunaver France in Snaj Zinka.

5. Profesionalno vzgojanje gluhih. Predavatelj: Odavčić Jovo, tajnik CO SGJ.

6. Mesto in vloga slušne vzgoje gluhih. Predavatelj: Ula-ga Emil.

7. Fonetična in njena uporaba pri pouku gluhih. Predavatelj: Prof. Kostić Gjordje.

Trije dnevi pa so bili predvideni za razpravo o temah:

1. a) Sistem šolstva za gluhe, b) Plan in program pouka gluhih. Referent: tov. Matjašević Pero.

2. Vprašanje duševno zaostalih gluhih otrok. Referent tov. Krtić.

3. Nevšolani gluhoonemil otroci, problem opismenovanja, program in sistem dela. Referent: tov. Zakovšek Jože.

4. Sodelovanje surdopedagogov z Zvezo gluhih Jugoslavije. Referent: tov. Pavčević Obrn.

Ker portoroški zavod za gluhe mladih ne more sprejeti več kot 80 oseb, bi bil že na eni izmed sej CO v marcu sprejet ključ za udeležence seminarja, in sicer: Srbija 24, Hrvaška 20, Slovenija 15 (+ portoroški tovarši), BiH 5, Makedonija 8 in Črna gora 8 udeležencev. Zela je bila, naj se tega tečaja udeležijo predvsem mlajši tovariši.

Vse tehnične priprave so izvršili tov. A. Ogorelec, Zakovšek

J. in levi delež domačin Rupnik Vinko, ki je v predpripravi in med seminarjem vodil vso organizacijo nastavitve, prehrane in ogleda zanimivosti Slovenskega Primorja.

Tako se je 14. in 15. avgusta zbralo 90 učiteljev za pouk gluhih v Portorožu iz vseh predelov Jugoslavije. Udeleženci so si izvolili seminarski odbor s predsednikom Matjaševićem Perom, ki je skrbel za pravilen potek urnika predavanj, vestno udeležbo seminaristov in uredil nekatere nepravilnosti, ki so se pojavile zaradi nepravilnega tolmačenja seminarskega razpisa.

Vse teme predavanj kot ostale teze so bile na dostojni znanstveni kot metodološko praktični višini in so si udeleženci v teh 10 dnevih pridobili mnogo uporabnih napotkov za še boljše vzgojo in pouk gluhih. Izmenjali so vzgojne in pedagoške poglede, ker je vsakemu predavanju sledila živahna debata. Točno so se seznanili s šolskimi razmerami v posameznih republikah.

Za preko 4500 gluhih otrok je za enkrat 14 zavodov in 14 vajeških šol, kjer delno poučuje, jo tudi nepismene gluhe učence. Ti zavodi pa so večinoma majhni; tako da se šola komaj 25% gluhih otrok. Kako so zavodi opremljeni, kakšne težave imajo s sprejemanjem otrok, kako poteka vzgoja in pouk na posameznih zavodih, kako je z didaktično-metodološkimi nastopi in drugo, vse to so obravnavali v razpravah.

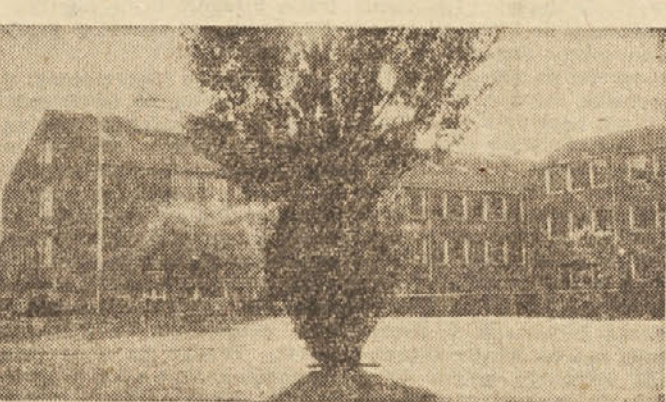
Ob koncu tečaja so bili sprejeti sklepi, ki obravnavajo vzgojo predšolskih gluhih otrok, 8-letno šolanje, ločitev nagluhih, umstveno prizadetih, slušno vzgojo, profesionalno izobraževanje, prosvetno-kulturno delo med odraslimi gluhih, socialno zaščito in sodelovanje surdopedagogov z Zvezo gluhih Jugoslavije. Vsa predavanja kot sklope bomo objavili v strokovnem časopisu »Poremečaji govora i sluha«. Tako bodo izvajalci na tem tečaju lahko koristila vsem učiteljem in vzgojiteljem gluhih v Jugoslaviji.

Resnica je, da je socialistična Jugoslavija za 7-krat povečala ustanove za gluhe, ker so v predvojni Jugoslaviji bili le 4 zavodi. Ta velika skrb za gluhe pa se je po letu 1952 nekoliko zaustavila in se ne dvigamo več tako hitro kot prej.

Po mnenju vseh udeležencev je bil seminar skrbno pripravljen. Mislimo, da so si učitelji za gluhe s tem prvim seminarjem utirili pot, da s pomočjo Zdrženja učiteljev in vzgojiteljev, Zveze gluhih in s pomočjo oblasti tudi v prihodnjih letih ponovno organizirajo take vsevezne seminarje, ker je prvi seminar pokazal po svoji vsebini in poteku nujnost takih tečajev, če hočemo v vsej državi dvigniti vzgojo in pouk gluhih na višjo stopnjo.

A.O.

Da ne bi bilo kakih prevrnih pripomb, naj takoj zaupam, da nisem bil na Danskem na »občinski« stroške. Po ogledih velikih politikov sem le vrnil obisk danskim znancom, ki so bili lani pri nas. Čeprav torej nisem imel nobene misije in seveda tudi ne dnevnice, sem skušal dodobra napasti svojo radovednost. S seboj sem prinesel polno vrečo najrazličnejših vtisov, podatkov in slik. Ker smo vsi skupaj prosvetni delavci, ne smemo spodbuditi govornih in danes kmalu, ki se vozi na njivo v cokolah in limuzini, katerega prašiči se grejejo z infarctom toploto, ki ima doma prav starinsko stanovanje, vendar pa najnovejši štedilnik in dva frižiderja, dohodkov pa sto-krat toliko kot profesor v mestu. Pokazali so mi tudi kmeta, ki ima lastno letalo. Tega si pač nikjer na svetu ne more privo-



Mestna gimnazija v Nykøbingu

Štiti kak šolnik. Toda Pieta Heina bi vseno omenil. Znan danski pesnik je. Star je 52 let in je med drugim napisal knjigo Poezija v svetovnem prostoru pod psevdonimom Kumbell. Je tudi predsednik mednarodnega združenja »En svet«.

Od drugih svetovnih pesnikov se razlikuje le po tem, da ne stane v temi, podstrešni sobici, da si ne žeposja denarja pri lakovernih prijateljih in da nima jetike. Mnogo več. Imamo namreč lasten helikopter, s katerim se vsako popoldne pripelje iz Švedske domov na mali-ko. No, in čeprav dobijo dandanes penziji po sedem kovančev od verza (in tudi od vrstice), bi si Piet Hein najbrž ne mogel privoščiti helikopterja, razen če bi bil sam Lope de Vega, ki jih je menda ustvaril kar 21 milijonov. Ne, Piet Hein je namreč tudi znan inženir-konstruktor in sin bogatega tovarnarja.

Sedaj pa kar lepo v šolo. Mi smo se komaj vrnili, na Danskem pa teče pouk že en mesec. Glede na tamkajšnje hladno podnebje to ni nič čudnega. Tu- di tam se vam utegne zgoditi, da se sredi julija vprašate: »Kdaj bo pa vendar pri vsi poletje? in dobili boste odgovor: »Je že bilo, prejšnji četrtek popoldne.« Poletne počitnice se jim pričnejo 20. junija in trajajo do 12. avgusta. Oktobra imajo

Solski sistem je v glavnem tak kot povsod: do 14. leta hodijo otroci v »folkeskole«. Po 30 do 36 jih je v razredu in izdelajo razred, če dobe kak red 4 in 6, če pa je manj kot štiri, pač ponavljajo. Kdor je bolj bistrer glave (40% danskih otrok), gre z enajstim letom v »mellemekole«, to je našo dosegajo nižjo gimnazijo in le okoli 12% se jih prične v višjo gimnazijo. Ti si lahko izberejo eno od treh smeri: matematika, klasični jeziki, moderni jeziki.

Po končani maturi dela kandidati še eno leto filozofije in se šele potem lahko vpiše na univerzo. In kriteriji za vstop najbrž niso premili, saj je na Kjbenhavski univerzi (ust. l. 1479) vpisanih le okoli 6.000 študentov, torej komaj toliko kot na ljubljanski, in na univerzi v Aarhusu (ust. l. 1933) 1600. Njihova tehnična visoka šola pa šteje 1812 bodočih inženirjev.

Moj gostitelj na Danskem je knjigovodja po poklicu, bolje rečeno lastnik knjigovodskega zavoda. Tam namreč vseja podjetja in tovarne dajo svojo bilanco obdelati privatnim knjigovodskim zavodom. Ob sezoni velikih bilanc dela tudi po 18 ur dnevno, seveda pa ima zato trikrat večje dohodke od profesorja. Trej solobozne otroke ima, zato sem dobil nekaj informacij o šolah kar iz domačega vira.

Najprej sem se zanimal za šolske knjige. »Nimamo skoraj

en teden prosto, za Božič tri tedne in za Veliko noč dva tedna. Drugače pa prav pridno parajo: 34 ur tedensko in to prav gotovo niso mačkine solze, še celo, ker so ure po 50 minut. Vsak dan pride profesor v šolo ob osmih in potem teče pouk do dveh popoldne. Po tretji uri imajo polurno pavzo. Dijaki odidejo v veliko šolsko jedilnico in tam popravijo svojo malico, profesorji pa imajo večnoma zase posebno kuhinjo poleg konferenčne sobe, kjer jim kaka ženska pogreje čaj ali kavo.

»Kaj pa plače?« boste gotovo takoj vprašali. No, kar pomirite se. Tudi tam so manjše kot v »produkciji«, to je v trgovini, industriji i. p. d. Preracunane po uradnem tečaju bi znesle okoli 50 ali 60.000 dinarjev, korektura nalog posebej, honorarna ura po 430 dinarjev (43 jajc).

nobene, ker jih otroci dobe v šoli zastopni na posodo in jih morajo konec leta vrniti. Pogledate lahko le tiste, ki so za dve leti. Te so obdržali čez počitnice. Gledal sem na primer zemljepis. Največja pozornost je seveda posvečena danski sam in skandinavskim deželim, toda tudi Jugoslavija je bila sicer skromno, vendar zgosteno in pravilno opisana. Vsa mesta so bila pravilno navedena: Ljubljana kot Ljubljana, ne pa kot Laibach, čeprav mi na primer zelo poškoto rabimo za njihovo prestolnico nemški izraz København, namesto pravilnega Kjbenhavn. Tudi Zagreb, Split, Rijeka i. p. d. so pravilno napisani.

Pogledal sem si še spricevalo njegovega sina iz prve gimnazije. Pravzaprav je to le neke vrste knjižnica, v katero se vsako leto po štirikrat vpišejo ocene iz vseh 15 predmetov, skupna povprečna ocena in mesto, ki ga je dosegel v razredu. »Iz koliko predmetov pa sme pasti takle dijak?«

Začuden me je pogledal. »Kako to mislite? Pri nas se vsi redi seštevajo, skupna vsota se deli s številom predmetov in dobjeni koeficient odloča o uspehu. V gimnaziji je najvišja možna ocena 15 in nato se vršijo ocene preko +14, -14, +13, -13 itd. Izdela tisti dijak, ki je v višji gimnaziji dosegel 11 točk, ali v nižji vsaj -11. Vsi drugi ponavljajo.«

»Torej lahko dijak tudi slabo »leze« v enem ali dveh predmetih in vseeno izdela, če si je v drugih predmetih nabral dovolj visoke ocene?«

»Natanko tako. Zakaj bi šola na primer pokopala talentirane dijake in mu zaprla vrata v življenje, če mu recimo slučajno kemija ne gre od rok.«

»Na ta način lahko torej neki dijak matematiko enostavno »prešprica«, popolnoma zane-marja?«

»Ne, nikakor ne. Matematičnih predmetov je pri nas 5: regning, skriftling, regning, mundling, matematik skriftling in mundling ter geometri. Vseh teh pet predmetov pa ne more noben dijak zanemariti, ker bi mu skupna ocena prava gotovo padla na »lax«, kar sicer po besedi pomeni »prav dobro«, v resnici pa slabo. Le najslabši dijaki lahko dobe »mdl«, kar se bere po črki »srednje dobro«, v resnici pa je zelo, zelo slabo. Ne spominim se sploh, da bi kdo res dobil »slet«, to je »slabo« in dejansko pomeni popolno neznanje.«

»In koliko ur imajo dijaki pouka na dan?«

»Vsak dan šest ur, to je 38 ur tedensko. Seveda so med temi urami tudi 4 ure tednovske, 3 ure ročnih del, dekci v mizarski delavnici, deklice pri šivanju in pletenju, 1 ura fotografiranja itd.«

Preko svojega znanca sem se seznanil tudi z nekim profesor-

jem tamkajšnje gimnazije (mesto Nykøbing na otoku Falstru). Bil je germanist in je govoril dovršeno angleščino in zelo dobro nemško. Ko sva se prvič sestala, sva na dolgo in široko kramljala »o vseh vprašanjih, ki zanimajo obe državi«. Tudi za drug sestanek nama ni zmanjkalo snovi. V tretje me je pa kar povabil na obisk njihove gimnazije.

Imenuje se »kapiteljska šola«, ker so jo ustanovili duhovni že l. 1402. Pred tremi leti pa je dobila najmodernejšo poslopje. To je res šola »kot iz škatlice«: zidovi so iz žgane opeke kot vse danske hiše, neometani. Bila sva v poletnem času edina obiskovalca. Koraki po hodniku so se dušili v umetni masi poda. Po stenah so visele kopije največjih slikarjev renesanse. Na koncu hodnika se je odprla umivalnica: porcelanska korita, šest pip za mrzlo in toplo vodo, posoda s tekočim milom, omara s papirnati servietami.

V razredih povsod plastična masa, tudi na odru, tako da ni nobenega skripanja, ki je običajno tako tipično za vse šole. Stoli so obuti v gumijaste podložke. Razsvetljava je kombinirana z neonsko. V prvem nadstropju so razredi: višje gimnazije. Ista slika, le da so obešene po stenah kopije slikarjev od impresionizma dalje.

Na zavodu je vpisanih 375 dijakov in imajo zanje 18 učilnic, 10 kabinetov, kuhinjo za pouk, moško in žensko telovadnico, delavnico, veliko gledališko dvorano in prostor za razvijanje in kopiranje fotografij. Vse pouk fizike, kemije, zemljepisa, zgodovine in seveda tudi ročnih del se opravlja le v posebnih, najsodobnejše opremljenih kabinetih. Naj ob tej priliki omenim, da se morajo tam tudi fantje učiti kuhati, pospravljati, pomivati, čistiti itd. Tudi lingvist imajo poseben kabinet s celo vrsto slovarjev, leksikonov in vseh mogočih pripomočkov.

Da, toda Danska že 2.000 let ni imela nobenega okupatorja, razen v zadnji vojni, in še danes ni bil porušen niti en plot. Imajo za seboj dolga stoletja relativno mirnega, neoviranega in kontinuiranega razvoja in njihovo šolstvo se še danes lahko naslanja na urejeno in uravnoteženo gospodarstvo države. V polni kašči je lahko bit ti sit.

Mirko Hrovat

Vsak pojav na svetu ima pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Na svetu imajo pa seveda tudi svoje vzroke in posebne prilike, v katerih je nastajal. Danske šole res niti teoretično ne poznajo dvojnega turnusa, kaj šele trojnega, ne najdes šole brez elektrike in vode, materialno so zelo bogato opremljene, toda...

Misli k pouku tujih jezikov v osemletki

V zvezi z diskusijami na okrajnih konferencah aktivov predavateljev tujih jezikov v 1956. in 1957. letu se mi zdijo koristno zbrati misli, ki so bile pri tem izrečene ali vsaj nakazane ali pa so se poročile kot posledica sugestij naših najboljših in najbolj vnetih tovarišev modernih lingvistov in aktivnih metodikov.

Te vrstice naj bi bile bolj ali manj ustrezne in potrebne dopolnilo k Metodskim navodilom, ki jih vsebuje »Učni načrt za nižje razrede gimnazij in višje razrede osnovnih šol« iz leta 1954, saj je osemletno obvezno šolanje, ki ga prinaša reforma, po svojem značaju in cilju, kar zadeva tuje jezike, vendarle različno od prejšnjega sistema, kjer je nižja gimnazija kljub vsemu vsaj do neke mere bila usmerjena na nadaljevanje študija v višji gimnaziji ali na strokovni srednji šoli, kar je odsevalo v njenem učnem načrtu pa seveda tudi v njenih, pogosto od višje gimnazije izposojenih metodah. Tudi jezik — značilno je bilo to, da je pogosto nosil naslov »prvega tujega jezika« — je imel pred sabo osemletni razpon, ne pa štiri ali pet letnega kot v osemletki, kar je moralo tudi zoper voljo pedagogov vplivati na celotni potek pouka tujega jezika od prve do četrte nižje gimnazije, saj je daljni cilj pošiljal svoja izobraževanja celo v prvi razred, kjer je učenec v 90% takoj brčil ob gramatični pouk, ki je bil neredko formalističen, saj učenec o tujem jeziku še niti ni vedel. Uvedba osemletke bi imela za posledico to, da bi moral imeti pouk tujih jezikov cilj, zaokrožen za štiri ali petletno obdobje, t. j. pripeljal bi moral absolventa osemletke do določenega, venjetno osnov-

nega znanja tujega jezika, ki bi po eni strani za tiste, ki odidejo v poklice, predstavljal porabno življenjsko znanje, zavest povezave z vpolenim ljudstvom sveta in dojem, čeprav skromen, v njegovo kulturo; po drugi strani pa bi to znanje za absolventa osemletke odskočna deska v (višjo) gimnazijo, mu bi torej omogočalo nadaljevanje študija v (višji) gimnaziji ali na srednji strokovni šoli. Ta novi cilj pouka tujega jezika v osemletki pa zahteva načelno in praktično revizijo metodskega dela v razredu in obzorju starih tehničnih prijemov, ki jih bo treba vpeljati, ako naj se pouk tujih jezikov v osemletki ne izloži v puhel formalizem.

Eno izmed osnovnih načel, na katero ne gre nikoli pozabljati, je v tem, da cilj ne sme biti previsoko postavljen. Dosegljiv bodi v celoti zlasti za srednje dijake, drugače izgube le-ti, ki jih je največ, veselje in pogum. Zato naj ne bo znanje, ki ga bomo zahtevali od dijakov, preveč obširno, raje bolj skromno, pa dobro izbrano, da ga bomo mogli bolj utrditi in zlasti po praktični strani doseči za tuji jezik tako potrebne avtomatizme. Tu gre vsekakor upoštevati zlasti nauk klasične starine: Non multa, sed multum (ne kopiti znanja, ampak pojdi v globino, podajaj ne podrobnosti, ampak to, kar je bistveno in najvažnejše).

Kakšen bi torej bil pouk tujih jezikov v reformni osemletki? Izkušnje, ki izhajajo iz opazovanja uspehov in neuspehov v našem domačem šolstvu pa tudi — mutatis mutandis — drugod po svetu, kažejo, da bi morala biti lingvistična vsebina cilja pouka tujih jezikov naslednja, ako naj bo stvarno dosegljiva:

1. standardna izgovarjaja (brez sistematične fonetike, izgovornih razvad, dialektizmov, fines in stilizmov);

2. oblikovlje splošnega jezika in samo najpotrebnejše posebnosti (izjeme);

Ocene in poročila

Novi učbeniki za kmetijske, gospodarske in splošne kmetijske šole

Kmetijske, gospodarske in splošne kmetijske šole so važne ustanove našega posolskega izobraževanja na podeželju. Pouk v teh šolah pa je bil precej težak, ker ni bilo primer-nih šolskih knjig. Založba »Kmečka knjiga« v Ljubljani si je zadala nalogo, da to vrzel iz-polni. Poleg petih učbenikov, ki jih je za te šole doslej že izdala (Svajger, Hranoslovje — ing. Fajdiga, Pridelovanje krme na travnikih — Flego, Sadjarstvo — ing. Kropivšek, Živinoreja — ing. Stern, Upravljanje kmetijskih gospodarstev) so izšli v zadnjem času spet trije novi učbeniki.

Tako je izšel učbenik VRTNARSTVO II. (Zelenjadarstvo), ki ga je napisal prof. Franc Vardjan. Knjiga je sicer name-njena v prvi vrsti učencem kmetijskih in gospodarskih šol, koristna pa bo kot priročnik vsakomur, ki se peča s pridelo-vanjem opisanih vrtnin. Ima 288 strani in obsega naslednja po-glavja: kapusnice, prstine, če-bulnice ali lukovke, plodovke, stročnice ali sočivnice, špinatni-ce, soljavnice, trajnice ter ku-

hinjska zelišča. 175 slik poja-snjuje besedilo. Kot posebni do-datek tej knjigi je izšel na 16 straneh tudi seznam rastlin (in-dex), ki so navedene v tej knji-gi. Seznam navaja rastline po slovenskih, latinskih in domačih (ljudskih) imenih.

Drugi učbenik je KEMIJA, ki jo je napisal prof. ing. Ivo Zo-bec. Delo je sestavljeno s po-sebnim ozirom na potrebe naše-ga kmetijskega proizvajalca, ki se stalno srečava s kemičnimi procesi in mora poznati njihova temeljna pravila. Na 100 straneh je na kratko in zgoščeno obda-lano gradivo o osnovnih polnih o naravi, snovi, zmesih, kemiji kot taki, prvih in snoveh ter o glavnih poglavjih iz anorgani-ske in organske kemije, 35 slik dopolnjuje besedilo.

Nauk o življenju pa je obdelal v tretjem učbeniku BIOLOGIJA prof. Živko Lovše. To je že osmi učbenik za kmetijske in kmetij-ske gospodarske šole. Na 232 straneh obravnava avtor živi in neživi svet, zatem sledijo po-glavja o celicnem sestavi živih bitij, vzdržnosti, starosti in smrti, o nauku o dednosti ter o razvojni nauku. Slednje po-glavje ima skoraj 100 strani. Knjiga je tudi bogato ilustrirana, tako da bo vsebina knjige

bralcem bolj razumljiva. Knjiga je koristna tudi za vse višje šole in za vsakogar, ki se želi sezna-niti s sodobnim naukom o živ-ljenju.

Vse te knjige bodo zelo olaj-šale pouk na naših kmetijskih gospodarskih šolah. Dobijo se v vseh knjigarnah in pri založbi »Kmečka knjiga« v Ljubljani. Cv.A.K.

Dr. Stanko Bevk: Vretenčarji Slovenije

Pred izidom je knjiga pokoj-nega, letos februarja meseca umrlega, znanega slovenskega šolnika, profesorja dr. Stanka Bevka, »Vretenčarji Slove-nije«.

Ta knjiga je bila dolgo časa težko pričakovana in zelo po-trebna. V njej opisuje avtor vse vretenčarje Slovenije, to je vse ribe, dvoživke, plazilce, ptice in sesalce, živeče na slo-venskem narodnem ozemlju ter tiste, ki utegnejo priti na naše z obmejnega ozemlja so-sednih držav.

Avtor podaja za vsak razred vretenčarjev podrobno karak-teristiko in značilnosti z na-tačnim opisom zunanjih in notranjih delov, nato pa k vsa-

kemu razredu ključ, s pomočjo katerega si more dijak kot tu-di učitelj poiskati ime živali, ki jo ima pred seboj. To je važno predvsem zaradi tega, ker dijaki zelo radi in pogosto prinašajo v šolo različne živali in žele vedeti njih imena.

Slovinci doslej še nismo imeli nobene knjige, ki bi v celoti obdelala vretenčarje Slovenije, in še to kar je bilo, razen n. pr. A. Munde »Ribe v slovenskih vodah«, je bilo v tujih jezikih, ter davno pošlo in zastarelo.

Knjigo izdaja zal. »Kmečka knjiga«, tiska jo tiskarna »Moškrčič«, cena bo zmerna, ker je Svet za kulturo in pro-sveto, uvidevši potrebo po taki knjigi, naklonil založbi znatno in izdatno subvencijo, Svet za šolstvo LRS pa s svojim od-lokom dovolil, da se sme knji-ga uporabljati kot pomožna učna knjiga ter je priporočil vsem svojim šolam v LR Slo-veniji.

Knjiga »Vretenčarji Slove-nije« bo dobrodošla ne le di-jakom v srednjih šolah, am-pak vsem, ki se zanimajo ali imajo opraviti z naravo; tako bodo posegli po njej lovci, ki so si že zagotovili precejšnje število izvodov, prav tako na-meravajo ribiči odkupiti večje število primerkov. Prepričan sem, da bodo vsi polklici bio-logi — to so predvsem preda-vatelji prirodoznanja, na naših srednjih in visokih šolah, pa tudi ostali prirodoopisci segli po knjigi in jo s pridom upo-rabljali.

Knjiga bo opremljena s šte-vilnimi risbami in skicami, ki jih je pokojni dr. Stanko Bevk sam narisal in pripravil za tisk.

Knjigi, ki zasluži vso pozor-nost, v naši domači biološki literaturi, želimo toplega spre-jema ter jo priporočam.

inšp. Ivan Krečič

Računica in geometrija za 5. in 6. razr. osnovnih šol

Pri založbi Mladinske knjige v Ljubljani je izšel učbenik »Računica in geometrija« za 5. in 6. razred obveznih šol.

Učbenik je namenjen v prvi vrsti delu na osemletnih šolah s samostojnimi in kombiniranimi razredi, lahko ga pa uporablja tudi vsakdo, ki poučuje mate-matiko v I. in II. razredu sedaj-nje nižje gimnazije.

Ker je v eni knjigi združena aritmetika in geometrija za dva razreda, pomeni tudi precejšen prihranek na izdatkih za šolske potrebščine.

Vse, kar potrebujete za šolo, vam dobavi

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA, Mesni trg 2C

ki izdaja vse šolske, strokovne, znanstvene, poljudno-poučne in leposlovne knjige; pedagoški tisk, Knjižnico priročnikov za učitelje, Knjiž-nico za vzgojo strokovnih kadrov, Zbirko učbenikov tujih jezikov in slovarje ter muzikalije.

IMA NA ZALOŽI: učila, vse učne pripomočke, šolske potrebščine, šolske listovine itd. Zadrževajte brezplačne cenike pri:

DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE, LJUBLJANA

Šola pomaga!

Glavna ovira, da sadjarstvo premalo upoštevamo, je pred-vsem tatvina sadja. Saj bi kmet iz srca rad dal sladkosnedit otrokom kak pehar jabolk, hrušk ali češpelj, samo da bi mu pustili sadje na drevju v miru. Poleg tega pa še polomijo veje.

V tem pogledu lahko šola mnogo stori, poleg tega pa še lahko mnogo stori glede nego-vanja in uskrbovanja sadnega drevja. Ni dovolj priporočati samo sajenje sadnega drevja, upoštevati moramo tudi vse dru-gje okoliščine za uspešno sadjar-stvo, kot so lega, zemljišče, saj vendar moramo pomisliti, da spada prava sorta v pravo lego in zemljišče, če hočemo imeti Sekorist od bodočega drevesa. Čanes se zgodi, da posadijo dre-vesce na mesto, kjer so komaj izruvali staro, nerodovito dre-vo, ne da bi zemljo kaj posebno izboljšali. Poleg tega ga še na-trpajo tako na gosto na majhno površino, da se drevje kar suši.

Komposta sploh ne poznajo, če-prav danes že vrabci čivkajo, da je posebno sprstren kompost važno gnojilo za sadno drevje. Gnojilca se še danes oteka v obcestne jarke in ne pomislimo, da je to vendar ceno gnojila za sadno drevje, posebno apo-mladi, če ji prišemo na vsa-kih 100 litrov po 1 kg super-fosfata.

Vse te in druge podrobnosti naj bi šola že otroku pojasnila v osnovni šoli, ljudem pa učitelstvo pri vsaki primerni pri-lik. Saj vemo, da si da otrok več dopovedati nego kak nave-ščen starina. Otroci prinese take novice iz šole domov, da se mu odrasli kar čudijo in čisto tudi pazljivo poslušajo, kako bi se to ali drugo obneslo. Marsikak oča-nec je vzljubil sadjarstvo po otrokih, ki so prinesli iz šole velike pobude.

Torej — šola pomaga!

Ing. Sturm Rado

MERCATOR

veletrgovina specerijskega in kolonialnega blaga

UVOZ IN IZVOZ

LJUBLJANA, Titova 31

Mladinska knjiga v novem šolskem letu

Prosvetnim delavcem tovariške pozdrave in mnogo uspeha pri delu!

Novo šolsko leto se je pričelo in mladina hoče novih knjig. Pripravili smo, kar smo mogli, a upamo, da ne zmanj. Knjige morajo med ljudi — s tem bomo šele dosegli svoj cilj. Tu pa nam lahko pomorete samo prosvetni delavci. Vi veste, kako zelo pomemben je mladinski tisk za vzgojo mladine in vaša beseda bo pri mladini padla na ugodna tla.

Prosim Vas, da sodelujete z nami. Skupaj bomo lahko dosegli naš cilj — dati mlademu človeku dobro knjigo.

Poverjenike prosimo, da nam čimprej pošljejo naročilnice. Zlasti jih prosimo, da nam kar se da hitro pošljejo naročila za celotne zbirke; s tem nam bodo zelo olajšali določevanje naklad.

Ciciban, Pionir in Pionirski list bodo izhajali kot do sedaj. Cene so ostale iste: Ciciban 180 din, Pionir 135 din in Pionirski list 280 din.

Jezik in slovstvo — revija za jezikovna in literarna vprašanja, bo izhajala od oktobra do maja vsakega 15. v mesecu. Številka stane 60 din, celoletna naročnina je 450 din; za dijake, ki prejemajo revijo pri poverjenikih, pa 360 din.

Naše knjižne zbirke bodo kot vsako leto prinesle več bogato ilustriranih in lepo opremljenih knjig.

ČEBELICA

Fran Milčinski: ZAKLETI GRAD
M. Bolšincev: DEČEK IZ NARVSKE STRAŽNICE
Indijska pravljica: MIŠKA SI IZBIRA ŽENINA
Mira Aleškovič: LASTOVICE
Armenska pravljica: ZLATA VRTNICA
Venceslav Winkler: O FANTU, KI JE ZNAL ZVIŽGATI
France Bevk: PETER KLEPEC
Brata Grim: PEPELKA

Celotno zbirko osem slikanic dobijo naročniki za 400 din (broš.) in za 800 din (kart.).

SINJI GALEB

Zinken Hopp: ČARODEJNA KREDA
Josip Cazi: Z OBRAZOM PROTI VIHARJU
Aleksander Dumas: CRNI TULIPAN (v dveh knjigah)
Ivan Franko: ZAHAR BERKUT
Bob White: MORSKA SKRIVNOST
Miloš Malý: JANOSIK
Tone Seliskar: RUDI

Zbirka stane: 720 din (broš.), 1200 din (ppl.), 1520 din (cpl.).

KONDOR

Simon Jenko: IZBRANO DELO
Josip Jurčič: JURJI KOZJAK, SLOVENSKI JANIČAR
Ivan Tavčar: VIŠOŠKA KRONIKA
Carlo Goldoni: KRČMARICA
Prežihov Voranc: SAMORASTNIKI
Maksim Gorki: MATI
Fran Levstik: MARTIN KRPAN, POPOTOVANJE OD LITLE DO ČATEZA
Rabindranath Tagore: SPEVI
Juš Kozak: RODNO MESTO

Naročniki bodo dobili ves letnik za 1170 din (broš.) in za 2250 din (ppl.).

IGRA IN DELO

Zbirka Igra in delo prinaša v svojih zvezkih navodila za gradnjo preprostih jadralskih in ladijskih modelov, opis enostavnega elektromotorčka in še marsikaj zelo

pripravnega za pouk tehnične vzgoje na naših šolah. Tudi krožki Ljudske tehnike si bodo s to zbirko pomagali.

Do sedaj so izšli v tej zbirki naslednji zvezki:

Marian Jager: REZLIJANJE
Ervin Fink: LADIJSKI MODELI
Marian Jager: MOSTIŠČE
Božo Račič: PLETENJE
Stanko Arh: KUNČNICA
Jože Prhovec: JADRALNI MODEL P-50-b

V šolskem letu pa bodo izšli naslednji zvezki:

Smiljan Ogorelec: ELEKTROMOTORČEK
Jože Prhovec: Gumenjak P-111
Božo Petek: ZMAJI
Božo Petek: MODELI IZ PAPIRJA

Izdali bomo še navodila o modeliranju gline, izdelavi lutkovnega gledališča, mikroskopa, fotografskega aparata itd.

Zbirka, ki obsega osem zvezkov, stane 560 din.

GLOBUS

Rober Neubauer: CEYLON
Tibor Sekelj: VIHAR NAD ACONCAGUO
Mikluho Maklaj: POTOVANJA
Beno Zupancič: EGIPT
Štiri knjige potopisov, vezane v polplatno in tiskane na boljšem papirju, stanejo za naročnike samo 1200 din.

ZLATA PTICA

V Zlati ptici, zbirki najlepših pravljic z vsega sveta, bodo izšle štiri knjige. Bogato opremljene in okusno ilustrirane bodo dobili naročniki za 1200 din. Dobili boste izbor francoskih, španskih, bolgarskih in kitajskih pravljic.

CICIBANOVA KNJIŽNICA

V Cicibanovi knjižnici bo izšlo nekaj pobavank, izrezank, slikanic na kartonu in ostalih knjižic za naše najmlajše bralce. Med ostalimi bodo izšle tudi Pravljice čepeče mačke Marcela Ayméja, Ele Perocijeve Muca copatarica in druge. Približilo 15 knjig boste dobili za kakih 3000 din.

KNJIŽNICA ZA ŠOLARJE

V tej knjižnici izhajajo knjige za učence osnovnih šol. Med drugimi bodo letos izšle Lafontaineove Basni, Bevkovi Crni bratje itd. Izšlo bo 10 knjig za približno 3000 din.

KNJIŽNICA ZA MLADINO

Zbirka knjig, primerna za mladino vseh starosti. Poleg drugih bosta letos izšla tudi Maupassantova Dva prijatelja in druge. Izšlo bo približno 10 knjig za okoli 3500 din.

V septembrskem knjižnem oglasu pa si lahko ogledate seznam in opis vseh knjig, ki so izšle pri nas med počitnicami.

Opozorimo Vas na šolske knjige, ki smo jih mi založili. Janko Jerančič: SRBOHRVATSKO BERILO za III. in IV. razred gimnazij
Jože Zabkar: MATEMATIKA za 5. in 6. šolsko leto obveznih šol
Anton Grad: FRANČOSKA VADNICA. Prva stopnja (za 5. razred gimnazij)
Ferdo Gestrin, Jože Hainz, dr. Metod Mikuz: ZGODOVINA za 4. razred nižjih gimnazij.

Vse te knjige imajo enotno ceno 200 din.

Pedagoški daltonizem

V dvojni številki 11-12 Prosvetnega delavca je vzbudil pozornost članek z naslovom: »Odmerni o vzgojnem aktu in učnem procesu«, kjer zastopa pisec nekatera stališča, ki so za sodobno znanstveno pedagoško pojmovanje nesprejemljiva.

Navedel bi štiri najbolj eklatantne trditve iz cit. članka:

— »Dolgo časa je trajalo, da smo spoznali, da ni mogoče v vzgojnem aktu dati pravil in norm, ker je sleherno pravilo suhoparno, stereotipno in izven procesa samega vneseno v vzgojni akt.«

— »Vse se ujema, kjer je zakonitost, tam je red in kjer je red, tam lahko napišemo norme, ki so obče veljavne za vse mlade ljudi.«

— »Slehermi vzgojni akt je vprašanje zase, ki presega vse norme in vsa pravila.«

— »Vede nam pomagajo le analizirati živo, vedno znova nastajajočo stvarnost, ki se razvija sunkoma in naporno ter iz sebe poraja vedno novo življenje.«

Iz vseh navedenih trditev naj bi sledil zaključek: zaradi enkratnosti vzgojnih procesov ne moremo spoznati pedagoških zakonitosti. Tak nazor bi mogli opredeliti kot pedagoški agnosticism, ki zanika pedagoško kot znanstveno disciplino, kajti če ni pedagoških zakonitosti, ni pedagoške znanosti in je lahko predmet pedagoške teorije samo »aktivistično« pedagoško parolstvo in frazerstvo, ki vodi v daltonistični pedagoški fideizem, katerega rezultat je vedno in povsod negativna pedagoška praksa. To trditev dokazuje naša neposredna pojava pedagoška dejavnost, to dokazuje naša pedagoška kriza, v kateri smo že vedno.

Nesporno dejstvo je, da je v naših današnjih pogojih pedagoške dejavnosti povsem neaktualen boj proti normativni pedagogiki, s katero so obravnavali že med obema vojnama. (J. R. Kretschmar: Das Ende der philosophischen Pädagogik, 1921; A. Holfelder: Das Ende der normativen Pädagogik, Internationale Zeitschrift für Erziehung, 1935.)

Da bi ovrgel nazore pedagoškega agnosticism, se mi zdi najprimernejše, da citiram nekaj misli prof. univ. prof. dr. Patakija o pedagoški gnostologiji.

V nasprotju z znano Makarenkovovo trditvijo: »Ni nobenih nezmotljivih sredstev, pa tudi ni sredstev, ki bi že vnaprej bila slaba.« (Pedagoška logika; kakšna naj bo logika pedagoškega procesa?) pravi prof. Pataki naslednje o pedagoških zakonitostih: (Savremena škola 1953/3-4)

1. Kadar kaj vpraša, naj najprej formulira vprašanje, da bo razumel, šele nato naj pokliče učence, saj si tako zagotovi pozornost vsega razreda.

2. Če vprašani ne zna odgovoriti, naj učitelj ne čaka predolgo in izgublja časa, ampak naj pokliče drugega dijak, nato pa, ko je prejel zadovoljiv odgovor, naj se povrne k prvemu.

3. Na vprašanja (konverzacije), ki se nanašajo na berila, se mora učitelj pred uro pripraviti, ne sme jih brati iz knjige. Tak način dela uničuje iluzijo življenjske vrednosti dihalo, saj dijak vidi, da je situacija izumetničena. Poleg tega pa si dijak misli: no, ta je pa lepa, od nas zahtevajo zaprtje knjige, profesor pa gleda vanjo, torej ne zna svojega dela. Vse to dijak demoralizira.

4. Kako si zagotovimo sodelovanje vsega razreda? Poleg drugega s tem, da sprašujemo vsako uro. Seveda moramo dijakom na začetku leta opozoriti, da pred konferenco ne bo spravevanja za popravilne redov, da morajo potemtakem biti pripravljeni vsak dan; da se bodo ocenjevale vse njihove storitve, vsak odgovor, vsaka domača naloga, deklamacija, udeležba v pogovoru. In množice drobnih čenčur si more učitelj med konferenco ustvariti predstavo o dijakovem sodelovanju in s tem tudi o njegovem znanju, o njegovi disciplini in zavestnem odnosu do dolžnosti. (Seveda bi bilo smiselno, da bi takšen način dela usvojili vsi predmetni učitelji na šoli). Od časa pa se kolektivno ponove večje partije.

SHEMA ZA DELO V RAZREDU

Osnovna linija: ne prenatrjavati dijakov, zato varirati način zapovedi. To velja v manjši meri za višje razrede, kjer je možnost koncentracije večja, vendar tudi tam velja starodavna

naprijet izločenost, da to ni je tako (ni v prošlosti, a jo manjše danes). Pedagoška iskustva, pedagoška znanja, njihovo proučevanje in vrlednost tog proučevanja za unaprijeditvanje same pedagoške prakse najbolje nam svjedoči o tome, da pedagoški rad podlaga in izvjesno meri objektivnim zahtevjima, — zakonima, principima (metodama i pravilima.) (To je očigledno kada se ima na umu da pedagoški rad treba da bude što kvalitetniji i uspješniji. (Podčrtal S. J. — Stran 260)

— »Taj naučno-pedagoški rad u priključnoj je mjeri medijum koji rudimentaran, nerazvijen. Dakako da se tu do »zadnjih« pojedinosti i ne može ići, nego je stvar u tome, finijim diferenciranjem tipičnog i karakterističnog pregledati značajnije vrste odgojnih postupaka, odgojnih utjecaja, odgojnih djelovanja.« (Stran 260.)

— »Na toj osnovi, i empirijskoj i deskriptivno-eksplozivnoj posebno, pedagoškija ima stvarnih mogućnosti da prebrodi unutarnju krizu u kojoj se bez sumnje nalazi.« (Stran 254.)

Iz vsega navedenega torej sledi: ne pedagoški agnosticism in boj z mlino na veter proti normativni pedagogiki, ampak boj za odkrivanje pedagoških zakonitosti socijalistične pedagogike na podlagi komparativne indukcije naše neposredne pedagoške prakse, boj proti pedagoškemu parolstvu in frazerstvu je namen resnične socijalistične pedagogike FLRJ.

Sirec Jože

Tečaj biologov

Svet za šolstvo OLO Kranj je organiziral v dneih od 2. do 10. avgusta t. l. botanični tečaj za biologe kranjskega okraja. Tečaj je bil na Komni v Julijskih Alpah. Vsestranskemu razumevanju odgovornih činiteljev sveta za šolstvo OLO Kranj, ki so tečaj organizirali in prisrbeli potrebna denarna sredstva, gre zasluga, da je tečaj tako dobro uspel. Strokovno vodstvo tečaja je prevzel univ. prof. dr. Ernest Mayer, ki je s svoje strani največ pripomogel k uspehu tečaja.

18 tečajnikov, predmetnih učiteljev in profesorjev, je pokazalo za delo izredno veliko zanimanje in precejšnjo vztrajnost. Kljub velikim naporom (na terenu so bili dnevno od pol 7. ure jutratja do 2. ali 3. ure popoldne) ni vneza za delo popustila vse do zadnjega dne. Spoznavanje alpske flore, njene značilnosti (u posebnosti, vpliv ekoloških činiteljev posameznih rastišč (trate, melišča, skalne razpoke), značilnosti višinskih pasov itd.) so bile teme, s katerimi smo se seznanjali ob živem gradivu na samem terenu in pri krajskih referatih.

Ob koncu bi povedal še to, da pozdravljamo take in podobne tečaje, ki izpopolnjujejo naše strokovno znanje, ter si jih v bodoče še želimo.

B. P.

matična pravila so »a posterio-ri« izvedena iz jezikovnega gradiva. S tem da dijak sam odkriva zakonitosti, se uči misliti in znanstveno delati; zato ima induktivna metoda vzgojno vrednost.

Ob indukciji dijak prodre v bistvo gramatike, spozna, da gramatika ni neko strašilo in nekaj iz tete izveštega, marveč da ima važno vlogo.

Končno pa induktivna metoda utrjuje zapomnitev, kajti dijak si najbolje zapomni to, kar pridela z lastnimi napori.

5. Podatki za domačo vajo (7 min.), ki jo mora učitelj izbrati in premisliti že pred uro; razloži mora dijakom smisel domače vaje in jih opozoriti na težave, končno pa se mora z nekaj vprašanji pripraviti, ali so zahteve domače vaje razumljive.

Ta shema seveda ne more biti vsestranska obvezna in nespremenljiva. Vendar smemo trditi, da je za pretežno večino ur neki splošni idealni kalup, v katerega se vplivajo prizadevanja učitelja in dijakov. Seveda, osnovno načelo mora biti to, da bodi shema učne ure elastična in da ji bodi tuja sleherna točnost in stereotipnost. Tako, recimo, more fonetične vaje nadomestiti v ta namen preudarno izbrana deklamacija ali obnova, pri čemer učitelj in razredni kolektiv posvečata posebno pozornost vrtilnam in napakam fonetskega, smiselnega, fonološkega in intonacijskega oblikovanja. Možno pa je tudi povezati praktično fonetiko s ponavljanjem in s obdelavo nove snovi.

Se enkrat naj bi pri tem poudarjeno znano didaktično načelo: le eno naenkrat. Ko dijak berejo in je pozornost kolektivna usmerjena na izgovarjanje in smiselno razumevanje teksta, ne smemo prekiniti te celine gramatičnim ali zgodovinskim vskakovanjem. To bomo opravili le kasneje. Zlasti je to važno, kadar gre za estetska dela kot n. pr. pesmi ali (to na višji gim-

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori

Zadnji teden v juliju je imel Porenov dom v Kranjski gori svojevrstne goste. Nad 90 prosvetnih delavcev iz naša države in inozemstva je tam zborovalo. Vsa predavanja in diskusije so bile v mednarodnem jeziku — esperantu.

Obednico smo spremenili v učilnico in predavalnico; debata in razgovori, ki smo jih pričeli že pred zajtrkom, smo nadaljevali pozno v noč. Naravne lepote Kranjske gore nas niso zvalile, preveč smo bili zaverovani v svoje probleme, veliko smo hoteli narediti v kratko odmerjenem času. Seminar je organizirala Federacija esperantistov Jugoslavije pod pokroviteljstvom jugoslovanske komisije za UNESCO. Različni predavatelji so vsak s svoje strani osvetlili skupni problem: pouk mednarodnega jezika esperanta. Poleg predavanj o modernih metodah jezikovnega pouka so domači in tuji strokovnjaki predavali tudi o novih tehničnih pripomočkih, o memotehnikah, o izvenšolski dejavnosti učencev, o leposlovju in poljudnoznanstveni literaturi v esperantu. Se posebno važno je bilo za nas učitelje predavanje predsednika Federacije esperantistov Jugoslavije, tovariša Petra Zlatnarja, o vzgojnem cilju v duhu internacionalizma. Za mnoge poslušalce nova spoznanja sta izvajala dr. Božič iz Osla v svojem predavanju o rasnih predsodkih in docent Pragenski iz Amsterdamu o neobjektivnem pouku zgodovine v različnih državah. Predavanjem je sledila analiza v obliki diskusije in sinteza, izražena v resoluciji in smernicah za nadaljnje delo. Dr. Neergaard iz Kopenhagne je ob zaključku posebno pohvalil organizacijo in način dela v seminarju. Diskusija je bila vedno plodna, ker ni sledila vsakemu predavanju posebej, temveč je bila dobro pripravljena debata šele po dveh ali treh predavanjih, ki so obravnavala sorodno temo.

Dopolodne predavanja, popularne diskusije, zvečer zabavni program v esperantu (magneto, tofonski posnetki, film, radio itd.), tako je bil dan izpolnjen od jutra do večera. Imeli smo pravi »intenzivni tečaj«, tako, da je vsak udeleženec ogromno pridobil v jezikovnem, metodnem in pedagoškem prijemih.

Sikienili smo, da naj v bodoče poteka pouk esperanta po direktni metodi z modernimi pripomočki. Za učitelje je bilo potrebno izdati mednarodno »črtanko«, za kar naj bi postarbel organizacija UNESCO. Mednarodna »črtanka« naj bi vzgajala k rasni strpnosti, k socialističnemu internacionalizmu in naj bi objektivno pojasnjevala zemljopisna in zgodovinska dejstva, ki so v učbenikih nekaterih držav napačna. Sklepi pedagoškega seminarja v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

ski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.

Za učitelje in profesorje — esperantiste iz Jugoslavije je bilo izredno važno in zanimivo dejstvo, da smo lahko zbrali in izmenjali svoje pedagoške izkušnje in se povezali tudi organizacijsko, ko smo ustanovili Sekcijo učiteljev in profesorjev — esperantistov Jugoslavije. Z zaključnega zborovanja smo udeleženci seminarja v Kranjski gori poslali tudi pozdravne resolucije maršalu Titu, Svetu za kulturo in prosveto in Jugoslovanski komisiji za UNESCO.

Teden zanimivega dela v Kranjski gori je hitro minil, a pridobljena vsebina bo še dolgo bogatila naše delo.

Tavčar Sonja

Mednarodni pedagoški seminar za učitelje esperanta v Kranjski gori so bili objavljeni in sprejeti na svetovnem kongresu mednarodne esperantistov zveze UEA, ki je bil v začetku avgusta v Marseilu. Tako nima naš seminar le lokalni pomen, temveč bo to delo rodilo sadove tudi drugje po svetu.